

<i>Stadium:</i>	PROJEKT BUDOWLANO-WYKONAWCZY
<i>Nazwa zadania:</i>	Opracowanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej na przebudowę wewnętrznej linii zasilającej budynku, zestawów rozdzielczo-pomiarowych wraz z wewnętrznymi liniami zasilającymi do lokali oraz instalacji oświetlenia w pomieszczeniach ogólnego użytku z zastosowaniem napięcia 24V, 50Hz w budynku przy ul. Niepodległości 28 w Wałbrzychu
<i>Adres zadania:</i>	ul. Niepodległości 28 w Wałbrzychu 850 obręb 33 Podgórze
<i>Branża:</i>	Elektryczna
<i>Inwestor:</i>	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Niepodległości 28 ; 58-300 Wałbrzych

Projektant:	mgr inż. Krzysztof Leszczyński	157/DOŚ/03 DOŚ/IE/0447/04
Asystent:	mgr inż. Daniel Tchorowski	

Egz. Nr 1

Wałbrzych - marzec 2016r.

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA:

1 ZAŁĄCZNIKI DO PROJEKTU

- Oświadczenie projektanta,
- Uprawnienia budowlane oraz zaświadczenie o przynależności do DOIIB projektanta,
- Mapa ewidencji gruntów, skala 1:1000,
- Warunki przyłączenia do sieci energetycznej wydanymi przez TAURON
DYSTRYBUCJA S.A. w Wałbrzychu
- Oświadczenie Wspólnoty Mieszkaniowej
- Specyfikacja materiałowa

2 OPIS TECHNICZNY

3 OBLICZENIA TECHNICZNE

4 WYKAZ RYSUNKÓW

Nr rys.	Nazwa rysunku	Skala
PB-E-01	SCHEMAT ZASILANIA BUDYNKU	---
PB-E-02	SCHEMAT INSTALACJI OŚWIETLENIOWEJ	---
PB-E-03	RZUT PIWNIC – instalacja oświetlenia piwnic	1:50
PB-E-04	RZUT PARTERU – wewnętrzna instalacja w częściach wspólnych	1:50
PB-E-05	RZUT I PIĘTRA – wewnętrzna instalacja w częściach wspólnych	1:50
PB-E-06	RZUT II PIĘTRA – wewnętrzna instalacja w częściach wspólnych	1:50
PB-E-07	RZUT PODDASZA – wewnętrzna instalacja w częściach wspólnych	1:50

Wałbrzych, dn. 08.02.2016r.
(miejscowość i data)

OŚWIADCZENIE PROJEKTANTA

Na podstawie art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. - *Prawo budowlane* (tekst jednolity Dz. U. Nr 207 poz. 2016 z 2010r. z późniejszymi zmianami)

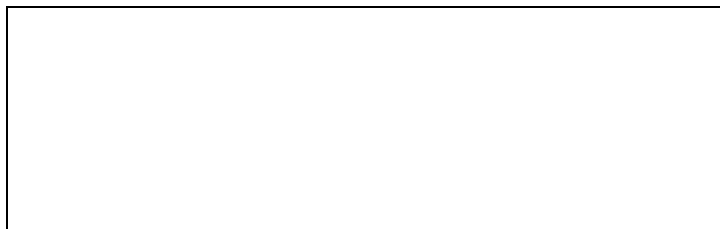
OŚWIADCZAM

że projekt budowlany p.n.:

„Opracowanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej na przebudowę wewnętrznej linii zasilającej budynku, zestawów rozdzielczo-pomiarowych wraz z wewnętrznymi liniami zasilającymi do lokali oraz instalacji oświetlenia w pomieszczeniach ogólnego użytku z zastosowaniem napięcia 24V, 50Hz budynku przy ul. Niepodległości 28 w Wałbrzychu”

(nazwa, rodzaj i adres zamierzenia budowlanego)

został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

Projektant: .....
(podpis i pieczęć)

Spis treści

1	DANE PODSTAWOWE	12
1.1	Przedmiot opracowania.....	12
1.2	Podstawa opracowania.....	12
1.3	Opis opracowania	12
1.3.1	Wewnętrzna linia zasilająca budynek.....	13
1.3.2	Zabezpieczenie główne budynku	13
1.3.3	Wyłącznik główny budynku	13
1.3.4	Ochronnik przeciwprzepięciowy.....	13
1.3.5	Instalacje zasilające dla lokali zasilanych od TL-1:	13
1.3.6	Instalacje zasilające dla lokali zasilanych od TL-2:	13
1.3.7	Instalacje zasilające dla lokali usługowych od TR-LU:.....	13
1.3.8	Instalacje obwodów administracyjnych zasilanych od WG:.....	13
1.3.9	Rozdzielnica administracyjna TA	13
1.3.10	Zestawy pomiarowo rozdzielcze	13
1.3.11	Pomiar rozliczeniowy obwodów administracyjnych	14
1.3.12	Zasilanie lokali mieszkalnych/użytkowych	14
1.3.13	Instalacja oświetlenia administracyjnego	14
1.3.14	Oświetlenie klatki schodowej	14
1.3.15	Oświetlenie piwnic	14
1.3.16	Oświetlenie strychu	15
1.4	Ochrona przed porażeniem prądem elektrycznym.....	15
1.5	Wymagania w zakresie BHP i ochrony środowiska	15
1.6	Wymagania w zakresie przeciwpożarowym	15
2.1	Bilans mocy:.....	16
2.2	Dobór przewodów na długotrwałą obciążalności przeciążalność prądową	16
2.2.1	Dobór dla WLZ - $P_o = 51,0$ [kW]......	16
2.2.2	Dobór przewodów linii zasilających dla lokali mieszkalnych obw. administracyjnych - zasilanych jednofazowo.....	17
2.3	Sprawdzenie ochrony przeciwporażeniowej	18
2.3.1	Schemat zasilania budynku.....	18
2.3.2	Dla WLZ najbardziej oddalonej rozdzielnic PÓPIĘTRO I-II – TL-2.....	18
2.3.3	Dla TM najbardziej oddalonego lokalu	19
2.4	Obliczenie spadków napięcia dla WLZ	20
2.5	Obliczenie spadków napięcia dla lokalu	20
3	OCHRONA PRZECIWPRZEPĘCIOWA	21
4	DEKLARACJE ZGODNOŚCIOWE.....	21
5	INFORMACJA BIOZ.....	21
6	WNIOSKI KOŃCOWE.....	22

OPIS TECHNICZNY

1 DANE PODSTAWOWE

1.1 Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest projekt budowlany w specjalności elektrycznej budynku wielorodzinnego przy **ul. Niepodległości 28 w Wałbrzychu, dz. 850 obręb 33 Podgórze**.

Projekt dotyczy wymiany istniejącej instalacji od zacisków prądowych na wyjściu przewodów ze złącza kablowego na zewnątrz budynku oraz wewnętrznej linii zasilającej budynek, zestawów pomiarowo-rozdzielczych oraz linii zasilających na odcinku od zestawów pomiarowych w kierunku zabezpieczeń zalicznikowych lokali mieszkalnych, których stan techniczny nie zapewnia bezawaryjnej i bezpiecznej eksploatacji dla użytkowników.

Ponadto projekt swoim zakresem obejmuje również wymianę lamp instalacji oświetleniowej w pomieszczeniach użytku ogólnego z zastosowaniem napięcia 24V, 50Hz.

Budynek jest wyposażony w instalację wodną, gazową i elektryczną. Miejsmem dostarczenia energii elektrycznej do budynku są zaciski prądowe w złączu kablowym w kierunku instalacji odbiorczej.

Szczegółowy zakres projektu technicznego obejmuje:

- Złącze Kablowe ZK-2a
- Wyłącznik Główny budynku
- Rozdzielnica administracyjna
- Wewnętrzna linia zasilająca budynek
- Zestawy pomiarowo-rozdzielcze piętrowe
- Zasilanie lokali mieszkalnych
- Instalacja oświetleniowa w pomieszczeniach ogólnoużytkowych

1.2 Podstawa opracowania

Podstawą opracowania projektu jest zlecenie Inwestora: Miejski Zarząd Budynków sp. z o.o. ul. Gen. Andersa 48 58-304 Wałbrzych – Umowa nr 3/WSP/2016 z dnia 11.01.2016r. oraz:

- Wizja lokalna obiektu;
- Dane do projektowania wydanymi przez TAURON DYSTRYBUCJA S.A. w Wałbrzychu
- Obowiązujące normy, przepisy, zarządzenia i wytyczne;
- Uzgodnienia z inwestorem;
- Wytyczne zamawiającego.

1.3 Opis opracowania

Budynek mieszkalny przy ul. Niepodległości 28 w Wałbrzychu zasilany jest w energię elektryczną ze stacji transformatorowej R-278-14 (Transformator 400kVA, 10/0,4kV) obwód x-7 wykonanego kablem niskiego napięcia YAKY 4x120mm² (84m), YAKY 4x35mm² (31m).

Należy poprowadzić przewód **5xLgY 25mm²** w rurze ochronnej RB 50 p/t od zacisków prądowych złącza kablowego **ZK-2a** zlokalizowanego na zewnątrz budynku do Wyłącznika Głównego **WG** i dalej do tablicy licznikowej: **TL-1, TL-2, TR-LU** przewodem **5xLgY 25mm²** RB-50mm p/t.

Od Wyłącznika Głównego zasilić również tablicę administracyjną **TA** przewodem **YDY 3x4mm²** p/t. Linie zasilające lokale mieszkalne/usługowe prowadzić od tablicy licznikowej/rozdzielczej **TL-1, TL-2, TR-LU**.

1.3.1 Wewnętrzna linia zasilająca budynek

Istniejącą wewnętrzną linię zasilającą budynku należy zastąpić w całości – od zacisków prądowych **ZK-2a** poprzez Wyłącznik Główny **WG** i dalej do tablic licznikowych.

Rozdział przewodu PEN na PE i N wykonać w istniejącym Złączu Kablowym **ZK-2a** – dopuszczalna rezystancja uziemienia $R_u \leq 10 [\Omega]$.

Trasę linii zasilającej przedstawiono na planie instalacji rys. PB-E-04- PB-E-06.

Obciążalność długotrwała projektowanej głównej WLZ budynku $I_z = 94[A]$.

Moc obliczeniowa budynku wynosi: 51 [kW], po modernizacji instalacji elektrycznej **nie ulegnie zmianie**.

1.3.2 Zabezpieczenie główne budynku

Zabezpieczenia Główne budynku zainstalować wewnątrz Złącza **ZK-2a**. Lokalizację **ZK-2a**, rys. PB-E-04. Wielkości wkładek bezpiecznikowych przedstawiono na jednokreskowym schemacie zasilania rys. PB-E-01.

1.3.3 Wyłącznik główny budynku

Wyłącznik główny **WG** typu **EVA 3 125A** zainstalować przy wejściu głównym, wewnątrz budynku rys. nr PB-E-04, w obudowie ON 33-2,5 „Sypniewski” lub równoważny.

Dodatkowo w rozdzielnicy zainstalować rozłącznik bezpiecznikowy typu R 301 25A (przystosowane do plombowania) – zasilanie obwodów administracyjnych.

1.3.4 Ochronnik przeciwprzepięciowy

W obudowie ON 33-2,5 obok lub powyżej **WG** zainstalować ogranicznik przepięć spełniający wymagania klasy T1+T2 - „Legrand” nr ref. 4122 73, dobezpieczony wyłącznikiem instalacyjnym S304 C63A TX.

Ochronę przed przepięciami wykonać zgodnie z **PN-EN 62305-1: 2011.**, **PN-EN 61643-11** Niskonapięciowe urządzenia do ograniczania przepięć – Część 11: Urządzenia do ograniczania przepięć w sieciach rozdzielczych niskiego napięcia – Wymagania i próby, **PN-HD 60364-4-443** Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Część: 4-443: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Ochrona przed zaburzeniami napięciowymi i zaburzeniami elektromagnetycznymi – Ochrona przed przepięciami atmosferycznymi lub łączeniowymi

1.3.5 Instalacje zasilające dla lokali zasilanych od TL-1:

- Lokal mieszkalny zasilany jednofazowo (**M1,M2,M4**) –4,0/ 5,0 kW YDYp 3x4mm²
- Lokal mieszkalny zasilany trójfazowo (**M3**) –12 kW YDYp 5x4mm²

1.3.6 Instalacje zasilające dla lokali zasilanych od TL-2:

- Lokal mieszkalny zasilany jednofazowo (**M5,M6,M7,M8**) –4,0/ 5,0 kW YDYp 3x4mm²

1.3.7 Instalacje zasilające dla lokali usługowych od TR-LU:

- Lokal usługowy zasilany trójfazowo (**LU-1, LU-2**) –9/16 kW YDYp 5x4mm²

1.3.8 Instalacje obwodów administracyjnych zasilanych od WG:

- Obwody Administracyjne zasilane jednofazowo – 4,0 kW YDYp 3x4mm²

1.3.9 Rozdzielnica administracyjna TA

W miejscu oznaczonym na planie instalacji elektrycznej rys. nr PB-E-04 zainstalowano rozdzielnicę administracyjną budynku TA – układ zasilania obwodów administracyjnych bez zmian.

1.3.10 Zestawy pomiarowo rozdzielcze

Istniejące szafki pomiarowe należy zdemontować i zastąpić je nowymi rozdzielnicami pomiarowymi.

Na półpiętrach zainstalować tablicę licznikowe/rozdzielcze dla lokali mieszkalnych/usługowych **TR-LU, TL-1, TL-2.** Tablice licznikowe dla lokali usługowych pozostają w istniejących miejscach.

Rozdzielnice zainstalować na wysokości 1,4m od posadzki/dolna krawędź. Rozdzielnice zabezpieczyć nadprożami z dwuteownika 100mm.

PARTER TR-LU typ ON 33-2,5

L.P.	Nazwa materiału	Typ	Ilość
1.	Obudowa metalowa naścienna „Sypniewski”	ON 33-2,5	1 szt.
2.	Zabezpieczenie – rozłącznik bezpiecznikowy (do plomb.)	R 303 16A	1 szt.
4.	Zabezpieczenie – rozłącznik bezpiecznikowy (do plomb.)	R 303 25A	1 szt.
5.	Listwa rozgałęźna (do plomb.)	5x35mm ²	1 szt.

PÓŁPIĘTRO 0-I TL-1 typ ON 610-2,5

L.P.	Nazwa materiału	Typ	Ilość
1.	Obudowa metalowa naścienna „Sypniewski”	ON 610-2,5	1 szt.
2.	Tablica podlicznikową	3-fazowa	4 szt.
3.	Zabezpieczenie – rozłącznik bezpiecznikowy (do plomb.)	R 301 20A	3 szt.
4.	Zabezpieczenie – rozłącznik bezpiecznikowy (do plomb.)	R 303 20A	1 szt.
5.	Listwa rozgałęźna (do plomb.)	5x35mm ²	1 szt.

PÓŁPIĘTRO I-II TL-2 typ ON 610-2,5

L.P.	Nazwa materiału	Typ	Ilość
1.	Obudowa metalowa naścienna „Sypniewski”	ON 610-2,5	1 szt.
2.	Tablica podlicznikową	3-fazowa	4 szt.
3.	Zabezpieczenie – rozłącznik bezpiecznikowy (do plomb.)	R 301 20A	3 szt.
4.	Zabezpieczenie – rozłącznik bezpiecznikowy (do plomb.)	R 301 25A	1 szt.
5.	Listwa rozgałęźna (do plomb.)	5x35mm ²	1 szt.

1.3.11 Pomiar rozliczeniowy obwodów administracyjnych

Pomiar rozliczeniowy oświetlenia administracyjnego budynku zainstalowano w rozdzielniczy administracyjnej budynku **TA – bez zmian**

1.3.12 Zasilanie lokali mieszkalnych/użytkowych

Lokale zasilić 1-fazowo/3-fazowo od **TL-1, TL-2, TR-LU**.

Linie zasilające poszczególnych mieszkań zabezpieczyć wkładkami bezpiecznikowymi zgodnie ze schematem jednokreskowym rys. PB-E-01:

Istniejące linie zasilające lokali mieszkalnych przewidziano do demontażu.

W lokalach mieszkalnych, które w chwili obecnej posiadają zabezpieczenia zalicznikowe nie odpowiadające przepisom, należy zainstalować nowe rozdzielnie mieszkaniowe typu RN-1x12 n/t wyposażone w wyłączniki instalacyjne typu S301B (6-20A). Ilość i wielkość zabezpieczeń należy ustalić w trakcie wykonywania robót.

Uwaga:

Rozdzielnie mieszkaniowe montować w mieszkaniu lub na klatce schodowej przed wejściem do lokalu mieszkalnego - lokalizacje ustalić w porozumieniu z właścicielem lokalu podczas prac instalacyjnych.

1.3.13 Instalacja oświetlenia administracyjnego

Instalacja oświetleniowa po modernizacji z zastosowaniem zasilacza 24V – bez zmian.

Przewidziano wymianę lamp oświetleniowych na klatce schodowej na oprawy z czujnikiem ruchu.

1.3.14 Oświetlenie klatki schodowej

Instalację oświetlenia klatki schodowej wykonać przewodem 2/3x2,5 mm² p/t. Przewidziano 6 wypustów oświetleniowych. Stosować oprawy oświetleniowe DRM-03/40W+CR.

1.3.15 Oświetlenie piwnic

Instalacja oświetleniowa po modernizacji z zastosowaniem zasilacza 24V – bez zmian.

Stosować osprzęt instalacyjny o szczelności IP-44 p/t.

1.3.16 Oświetlenie strychu

Instalacja oświetleniowa po modernizacji z zastosowaniem zasilacza 24V – bez zmian.
Stosować osprzęt instalacyjny o szczelności IP-44 p/t.

1.4 Ochrona przed porażeniem prądem elektrycznym

W projektowanym układzie zasilania TN-S przyjęto następujący system ochrony przeciwporażeniowej:

- Ochrona przed dotykiem bezpośrednim – **izolacja części przewodzących czynnych**.
- Ochrona przed dotykiem pośrednim – realizowana przez samoczynne wyłączenie zasilania.

Wszystkie części metalowych urządzeń elektrycznych, należy podłączyć do przewodu ochronnego „PE”.
Dodatkowo dla zmniejszenia lub wyeliminowania możliwości wystąpienia niebezpiecznych napięć dotykowych części przewodzących – należy zainstalować główną szynę połączeń wyrównawczych **GSW** łączącą ze sobą następujące części przewodzące:

- Przewód ochronny WLZ budynku.
- Przewód „PEN” w Złączu Kablowym ZK-2a.
- Przyłącze gazu, wody i kanalizacji.
- Ochronnik przepięciowy spełniający wymagania klasy „T1+T2”.
- Uziom z bednarki ocynkowanej.

Główną szynę wyrównawczą zainstalować w piwnicy zgodnie z rys. PB-E-03.

Połączenia wyrównawcze wykonać w układzie sieci C-C przewodem LgY 16 mm² p/t.

Przed oddaniem instalacji do eksploatacji, należy wykonać pomiary skuteczności ochrony przeciwporażeniowej, rezystancji izolacji przewodów oraz pomiar uziemienia ochronnego. Mierzona wartość uziemienia złącza kablowego **ZK-2a** nie powinna przekroczyć 10[Ω].

Wyniki z przeprowadzonych pomiarów należy zaprotokołować.

Przy wykonywaniu robót instalacyjnych mogą być zatrudnione wyłącznie osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje zawodowe potwierdzone przez odpowiednie uprawnienia.

Przewody układać pod tynkiem wzdłuż linii prostych równoległych lub prostopadłych względem ścian i sufitów.

W miejscach koniecznych zbliżeń i skrzyżowań z instalacją wodną, gazową, CO itp. oraz przy przejściach przez ściany i stropy – przewody instalować w rurkach ochronnych RB-22.

Stosować osprzęt posiadający certyfikaty dopuszczające do stosowania w budownictwie mieszkaniowym w Polsce.

Wykonawca do protokołu końcowego robót winien dołączyć oświadczenie stwierdzające, że instalacja spełnia wymogi przepisów budowy urządzeń elektrycznych zapewniających bezpieczeństwo ich użytkowania oraz atesty i certyfikaty na zastosowane materiały.

1.5 Wymagania w zakresie BHP i ochrony środowiska

W wymaganiach ochrony przed porażeniem prądem elektrycznym z uwzględnieniem obowiązujących przepisów zawartych w normie PN-92/E-05009/41 (dz. U. nr 10 z dnia 08.02.1995r. – zagrożenie dla środowiska nie występuje.

1.6 Wymagania w zakresie przeciwpożarowym

Instalacja elektryczna spełnia wymagania zgodnie z PN-IEC 60364-4-482.

2 OBLICZENIA TECHNICZNE

2.1 Bilans mocy:

WLZ – budynku

Bilans MOCY dla przyłącza ZK-1			Σ		Po	Po	I _b	I _{b1,25}	I _n	I _{z(min)}
mieszkania/ lokale uż.	[kW]	P _p [kW]	[kW]	kj	[kW]	[kW]	[A]	[A]	[A]	[A]
6	4	24	41,0	0,536	22,0	51,0	77,5	96,8	80,0	88,3
1	5	5								
1	12	12								
1	4	4	4	1	4,0					
1	9	9	9	1	9,0					
1	16	16	16	1	16,0					

gdzie:

P_p – moc przyłączeniowa lokalu

I_b – prąd obliczeniowy

I_n – znamionowy prąd zabezpieczeń

Moc obliczeniowa budynku wynosi: 51 [kW], po modernizacji instalacji elektrycznej **nie ulegnie zmianie**.

Prąd obliczeniowy wynosi: 77,5A - należy zastosować zabezpieczenie w **ZK-2a: 3x80A** (wg mocy zamówionej). Moc zapotrzebowana zgodnie z warunkami przyłączenia urządzeń elektroenergetycznych do sieci wydanymi przez TAURON DYSTRYBUCJA S.A. w Wałbrzychu.

2.2 Dobór przewodów na długotrwałą obciążalności przeciążalność prądową

2.2.1 Dobór dla WLZ - P_o = 51 [kW].

$$I_B = \frac{P_o}{\sqrt{3} \cdot U_n \cdot \cos\varphi} = \frac{51000}{\sqrt{3} \cdot 400 \cdot 0,95} = 77,5 [A]$$

I_n = 80 A – znamionowy prąd zabezpieczenia,

k₂ = 1,6 – współczynnik krotności prądu powodujący zadziałanie urządzenia zabezpieczającego 1,6

I_z – wymagana minimalna długotrwała obciążalność prądowa przewodu, w [A].

Wyznaczenie długotrwałej obciążalności i przeciążalności prądowej przewodu

$$\begin{cases} I_B \leq I_n \leq I_z \\ I_z \geq \frac{k_2}{1,45} I_n \end{cases}$$

Skąd I_z ≥ 88,3 [A],

Na podstawie normy PN-IEC 60364-5-523 (sposób ułożenia przewodu B2 dla trzech żył obciążonych) powyższy warunek spełnia przewód 5xLgY 25mm², dla którego, po uwzględnieniu współczynników poprawkowych wynikających z ułożenia przewodu I_z = 94[A].

Należy zastosować przewód 5xLgY 25mm² i zabezpieczyć w złączu ZK-2a 3x80A

2.2.2 Dobór przewodów linii zasilających dla lokali mieszkalnych obw. administracyjnych - zasilanych jednofazowo.

Przewód dobrano dla mocy zapotrzebowanej maksymalnej 5,0kW dla wszystkich lokali oraz obw. administracyjnych zasilanych jednofazowo.

$$I_B = \frac{P_o}{\cos\varphi \cdot U_f} = \frac{5000}{0,95 \cdot 230} = 22,9 [A]$$

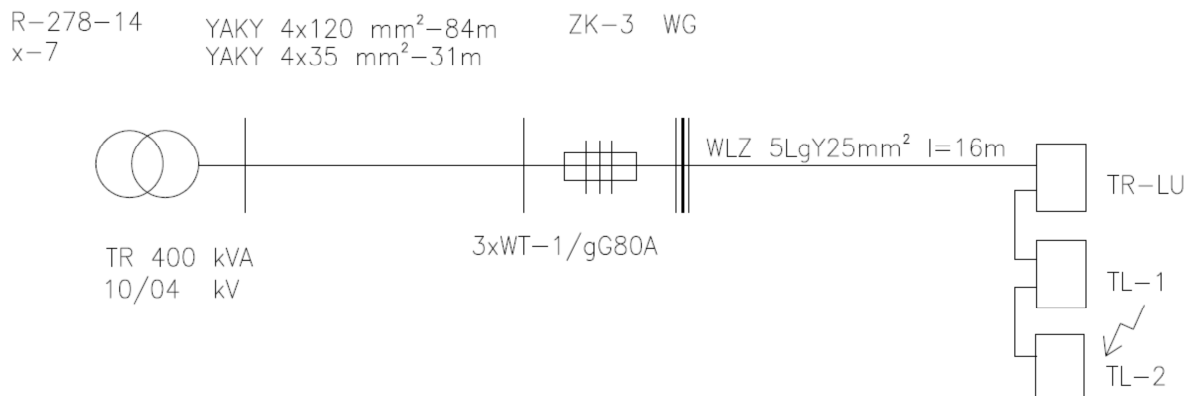
$$I_n = 25 A$$

$$I_z \geq 27,6 [A]$$

Na podstawie normy PN-IEC 60364-5-523 powyższy warunek spełnia przewód YDYp żo 3x4mm², dla którego, po uwzględnieniu współczynników poprawkowych wynikających z ułożenia przewodu $I_z = 32 A$. **Należy zastosować przewód YDYpżo 3x4mm² i zabezpieczyć w TL-1, TL-2, TR-LU, TA zgodnie z aktualnymi warunkami przyłączenia**

2.3 Sprawdzenie ochrony przeciwporażeniowej

2.3.1 Schemat zasilania budynku

2.3.2 Dla WLZ najbardziej oddalonej rozdzielnicy PÓPIĘTRO I-II - TL-2.

Poniższe obliczenia pozwolą sprawdzić czy przy jednofazowym zwarciu doziemnym ochrona przeciwporażeniowa realizowana przez samoczynne odłączenie napięcia zasilania jest skuteczna. Warunek samoczynnego wyłączenia zasilania:

$$I_{k1} \geq I_a$$
$$I_{k1} = \frac{0,8 \cdot U_o}{Z_s}$$

Gdzie:

I_a – prąd zadziałania zabezpieczeń zwarciovych w wymaganym czasie,

I_{k1} – spodziewany prąd zwarcia jednofazowego,

U_o – napięcie fazowe sieci,

Z_s – spodziewana impedancja obwodu,

Do obliczeń przyjęto:

$t = 0,4s$ – maksymalny czas zadziałania urządzenia zabezpieczającego – $k = 10$

$$I_a = I_n \cdot k = 80 \cdot 10 = 800 \text{ A}$$

$$Z_s = \sqrt{(\sum R)^2 + (\sum X)^2}$$

$$R = \frac{2 \cdot l}{\gamma \cdot s}$$

$$X = 0,1 [\Omega/\text{km}]$$

Obliczenie impedancji pętli zwarcia			
TR/przewód	długość	R	X
	[m]	[Ω]	[Ω]
Transformator 400kVA		0,00700	0,01700
Kabel YAKY 4x120mm ²	84	0,04118	0,00840
Kabel YAKY 4x35mm ²	31	0,05210	0,00000
Kabel 5xLgY 25mm ²	16	0,02327	0,00000
	Σ	0,16282	0,02540
	Z _s =	0,165 [Ω]	
	I _{k1} =	1116,6 [A]	

Warunek spełniony.

Ponieważ,

$$I_{k1} > I_a \quad (1116 \text{ A} \gg 800 \text{ A}),$$

Ochrona przeciwporażeniowa przez samoczynne wyłączenie zasilania jest **skuteczna**.

2.3.3 Dla TM najbardziej oddalonego lokalu

Sprawdzenie skuteczności ochrony przeciwporażeniowej dla linii zasilających lokale mieszkalne.

Najbardziej niekorzystny obwód zasilający lokale to instalacja do **M8**.

Do obliczeń przyjęto:

$$t = 0,4 \text{ [s]} \rightarrow k = 5 \text{ dla wyłącznika instalacyjnego (S301 B16)}$$

$$I_a = I_n \cdot k = 16 \cdot 5 = 80 \text{ A}$$

Obliczenie impedancji pętli zwarcia			
TR/przewód	długość	R	X
	[m]	[Ω]	[Ω]
Transformator 400kVA		0,00700	0,01700
Kabel YAKY 4x120mm ²	84	0,04118	0,00840
Kabel YAKY 4x35mm ²	31	0,05210	0,00000
Kabel 5xLgY 25mm ²	16	0,02327	0,00000
Kabel YDY 3x4mm ²	20	0,18182	0,00000
	Σ	0,34464	0,02540
	Z _s =	0,346 [Ω]	
	I _{k1} =	532,4 [A]	

Warunek spełniony.

Ponieważ,

$$I_{k1} \gg I_a \quad (532 \text{ A} \gg 80 \text{ A}),$$

Ochrona przeciwporażeniowa przez samoczynne wyłączenie zasilania jest **skuteczna**.

W pozostałych obwodach impedancja pętli zwarcia jest mniejsza przy nie większych wartościach prądów znamionowych zabezpieczeń. Przyjmuje się, że warunek skuteczności samoczynnego wyłączenia zasilania zostanie zachowany w całej instalacji.

2.4 Obliczenie spadków napięcia dla WLZ

Obliczenia przeprowadzono dla najbardziej niekorzystnego obwodu wewnętrznej linii zasilającej – TL-2

$$\Delta U_{\%} = \frac{100}{\gamma \cdot s \cdot U_n^2} \sum_{i=1}^m P_i \cdot L_i$$

$$\Delta U_{\%} = \frac{100 \cdot 51000 \cdot 10}{55 \cdot 16 \cdot 400^2} = 0,232 \% < 0,5\%$$

Spadek napięcia dla WLZ poniżej wartości dopuszczalnych.

2.5 Obliczenie spadków napięcia dla lokalu

Obliczenia przeprowadzono dla najbardziej niekorzystnego obwodu zasilania lokalu mieszkalnego M8.

$$\Delta U_{\%} = \frac{100}{\gamma \cdot s \cdot U_n^2} \sum_{i=1}^m P_i \cdot L_i + \frac{200}{\gamma \cdot s \cdot U_f^2} \sum_{i=1}^m P_i \cdot L_i$$

Obliczenie spadków napięcia	długość	Po	$\Delta U_{\%}$
	[m]	[W]	[%]
Kabel 5xLgY 25mm ²	10	51000	0,232
Kabel YDY 3x4mm ²	20	5000	1,719
	$\Sigma \Delta U \%$	1,95%<3,5%	

Spadek napięcia dla wszystkich lokali poniżej wartości dopuszczalnych.

3 OCHRONA PRZECIWPRIĘCIOWA

Zgodnie z zaleceniami normy PN-EN 62305-1: 201 oraz zaleceniami dostawcy energii należy zastosować ograniczniki przepięć.

Ochrona przeciwprzepięciowa spełniająca wymagania klasy I, II (wg PN-EN 61 643-11). Zalecane ochronniki warystorowe:

- w strefie I poziom ochronny 1,2/50 Up<3,5kV, znamionowy prąd udarowy 10/350 czas opóźnienia 100 ns
- w strefie II znamionowy prąd (8/20) 12,5 kA, czas opóźnienia < 25 ns, poziom ochronny 2,5kV>Up>1,5kV, maksymalne napięcie 280 V. (Legrand 4122 73) zamontować w rozdzielnicy obok wyłącznika głównego WLZ.

4 DEKLARACJE ZGODNOŚCIOWE

Zgodnie z Dz. U. Nr 49, poz. 414 z dnia 12 marca 2003 r., który wdraża postanowienia dyrektywy Unii Europejskiej 73/23/EWG ze zmianami wprowadzonymi dyrektywą 93/68/EWG. Urządzenia elektryczne niskiego napięcia zastosowane do budowy instalacji, rozdzielnicy Rnn oraz Szafki licznikowo pomiarowej ZP muszą posiadać deklaracje zgodności WE, jak również odpowiednie oznakowania CE.

5 INFORMACJA BIOZ.

Na podstawie art.21a ust.3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. Z 2000r. Nr 106, poz.1126, Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 Nr 5, poz. 42, NR 100, poz.1085, Nr 110, poz. 1190, Nr 115, poz.1229, Nr 129, poz. 1439 i Nr 154, poz. 1800 oraz z 2002r. Nr 74, poz. 676), nakłada się na kierownika robót wykonanie PLANU BEZPIECZENSTWA I OCHRONY ZDROWIA.

Informacja dotycząca Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia dla powyższego zadania:

- Lokalizacja inwestycji: **ul. Niepodległości 28 w Wałbrzychu,**
- Inwestor: **Wspólnota Mieszkaniowa budynku przy ul. Niepodległości 28 w Wałbrzychu,**

Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23.06.2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia /Dz. U. Nr 120 poz. 1126/

Zakres robót obejmuje:

- roboty elektryczne.

WYKAZ ISTNIEJĄCYCH OBIEKTÓW W OBRĘBIE PROWADZONYCH PRAC:

Roboty prowadzone będą w istniejącym i funkcjonującym obiekcie mieszkaniowym wielorodzinnym.

W trakcie prowadzenia prac zwracać uwagę na istniejące instalacje. Przewidywane zagrożenia występujące podczas realizacji inwestycji:

- prace w pobliżu napięcia lub pod napięciem – zagrożenie porażenia prądem,
- przyciśnięcie, uderzenie twardym przedmiotem.

INSTRUKTAŻ PRACOWNIKÓW:

Wszyscy pracownicy zatrudnieni przy pracach powinni być przed przystąpieniem do robót przeszkoleni w zakresie BHP. Pracownicy powinni posiadać stosowne badania lekarskie, kwalifikacje przewidziane odrębnymi przepisami do pracy na danym stanowisku.

ŚRODKI BEZPIECZENSTWA

Podczas wykonywania prac należy stosować:

ubrania robocze, rękawice robocze, okulary ochronne, kaski, odpowiedni sprzęt ochronny i

- zachować szczególną ostrożność;
- teren robót powinien być ogrodzony, oznakowany i zorganizowany w sposób uniemożliwiający wejście i przechodzenie osobom postronnym w rejonie prowadzenia robót.

6 WNIOSKI KOŃCOWE

Prace elektro-montażowe musi wykonać osoba posiadająca odpowiednie uprawnienia dokonując montażu zgodnie z wymogami Rozporządzenia MGPIB z dn. 14.12.1994r. (Dz.U. nr 10 z dnia 08.02.1995r. poz.46), oraz ochrony zapewniającej bezpieczeństwo zgodnie z wymogami norm PN -91/92/93/E-05009/PN-IEC 60364. Po wykonaniu prac montażowych należy dokonać kontrolnych pomiarów rezystancji izolacji, uziemień oraz skuteczności działania ochrony przeciwporażeniowej. Wyniki pomiarów zaprotokołować i dołączyć do końcowego protokołu odbioru robót.

Szczegółowe warunki zabezpieczenia terenu budowy i prowadzenia robót:

- a. Roboty wykonywać zgodnie z projektem budowlanym.
- b. Spełniać wymogi instytucji uzgadniających i opiniujących.
- c. Przestrzegać interesu stron i osób trzecich, warunków BHP i ppoż.
- d. Uporządkować teren po zakończeniu robót.

Opracował:

.....